

שבועת הדיינים פרק ששי שבועות

במוענו

עין משפט

נר מצוה

הדע. דשאר מהגיון שזה קחתי. עריסתי. מעה קטנה: דינר כסף עריסתי סוגדיון ופרוטת. או או קחתי: דינר מטבעות. טבועה במטבע לורה ולא טענו משקל וזה הורה לו מטבע ואע"פ שזו כסף וזו נחשבת ממין הטענה היא דכולו מטבע וינהו: דינר נמי כן. אלמא טעמא משום דכל הורה אור

פי' בוקנטרס טבוע במטבע לורה וזה הורה לו מטבע ואע"פ שזה כסף וזה נחשבת ממין הטענה היא דכולו מטבע וינהו וקשה לעיל לבידק אין לך בידי אלא פרוטה מסקי' לשמואל דפטור משום דמה שטענו לא הורה לו וכ"מ דאיידי בשאינן טבועים א"כ חסרה לה טענה דאין כאלו שיה ב' מעות דחסר מה שצריך ליתן כדי להטביעה וזה דוחק לומר שאין שיה פרוטה בלוחו חסרון ועוד דמשמע בטענו מטבעות דעד השתא לא איירי במטבעות וחסר ב' כסף טבועים הם ועוד דקאמר הא קמ"ל דפרוטת בכלל מטבע איחא משמע דלחן חידוש אלמא מפרוטת דקחתי והלא בשאר מטבעות נמי יש חידוש גדול דחשיב ממין הטענה ועוד דלכ"י עבד גדול ועבד קטן חשיב מה שטענו לא הורה לו בפרק השואל (ב"מ דף ק.) ומטרה גדולה ומטרה קטנה שטענו לא הורה לו אע"פ שגוררם שיה ועוד דלשון דינר מטבעות לא משמע דינר טבוע ועוד דבסמוך צב"ת"א דייגר זבז וזבז גרסי' בכל הספרים פטור ובקונטרס לפי פירושו דוחק להגיה חייב על כן נראה לפרש בטענו דינר מטבעות שנתן לו דינר להחליף וליתן חסותו מטבעות ושאל אותן מטבעות והלה עושה החזרתו כולם חוץ מדינר כסף או עריסתי או פוגדיון או פרוטה:

הדע דקא תני טעמא דדינר דהב לי בידך, אין לך בידי אלא דינר כסף, ומריסית, ופוגדיון ופרוטת חייב שהכל מין מטבע אחת. ה"א בשלמא שיה משום דהי חייב אלא אי אמרת דוקא אמאי חייב, אמר רבי אלעזר ב"ש טענו דינר מטבעות וקא משמע לי דפרוטת בכלל מטבעות איחא דקא נמי דקחתי שהכל מין מטבע אחת. לוימא מריסית בשמואל אחת, ורבי אלעזר, לוימא מריסית בשמואל מתרין, רישא נמי בשמואל סבירא ליה: ר"א, סיפא דוקא דקחתי שהכל מין מטבע אחת.

ורישא כרב או בשמואל, ה"א שטענו דינר והב לי בידך, אין לך בידי אלא דינר כסף, חייב מטעמא דאמר ליה והב והויב דהא סתמא, שיה קאמר ליה אמר רב אישי הכי קאמר כל האומר דינר והב כאומר דינר והב והויב דמי, א"ר רבי חייה לטועיה לרב, טענו לי בידך, אין לך בידי אלא מטעם חסר ב' כסף חייב חסר מעה פטור אמר רב נחמן בר יצחק אמר שמואל לא שנו אלא בטענת מלוה והודאת לזה אבל טענת מלוה והעדאת עד אחד אפילו לא טענו אלא בפרוטת חייב מאי טעמא דכתיב לא יקום עד אחד באיש לבל עון ולבל חמאת? לבל עון ולבל חמאת הוא דאינו קם אבל קם הוא לשבועת חניא וכל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

מטבע חד הוא ודוקא קחתי: ובז. דבעי למימר שיה קחתי הכי מפרש סיפא דקאמר שהכל מין מטבע אחד הוא כל מטבעות השטיות בלא דין אחד להם שאף הקטנה שבה יש בה כדי אורחא לטייב שבועת: אלמא בשמואל סבירא ליה. דכולה מהני דוקא קחתי ומשום הכי הני גנן צרישא שתי כסף יש לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה פטור משום דמה שטענו לא הורה לו א"כ י' ק"ה טענו ליה הוה מסייעי ז' וצ"ל דחמלת טענה שתי כסף וצ"ל: ה"ג בסופתא דינר זבז וזבז יש לי בידך אין לך בידי אלא דינר כסף חייב. ופי' דינר זהב היינו טבוע וטעמא משום דהכל מין מטבע אחד והוה ליה ממין הטענה ומינה טעמא לרב הוה דמדאלטרין לפרושי זבז זהב מכלל דמנא דתנן דינר זהב כחמא, שיה קאמר ושהכל מין מטבע אחד קחתי ומדיסית: שיה דינר נמי שיה קחתי רישא שתי כסף יש לי בידך, אין לך בידי אלא פרוטה פטור: וע"כ משום דליכא שפירת שתי כסף הוה: ה"ג בל פאור דינר זבז וזבז

טענו מטבעות וקא משמע לי דפרוטת בכלל מטבעות איחא דקא נמי דקחתי שהכל מין מטבע אחת. לוימא מריסית בשמואל אחת, ורבי אלעזר, לוימא מריסית בשמואל מתרין, רישא נמי בשמואל סבירא ליה: ר"א, סיפא דוקא דקחתי שהכל מין מטבע אחת.

ורישא כרב או בשמואל, ה"א שטענו דינר והב לי בידך, אין לך בידי אלא דינר כסף, חייב מטעמא דאמר ליה והב והויב דהא סתמא, שיה קאמר ליה אמר רב אישי הכי קאמר כל האומר דינר והב כאומר דינר והב והויב דמי, א"ר רבי חייה לטועיה לרב, טענו לי בידך, אין לך בידי אלא מטעם חסר ב' כסף חייב חסר מעה פטור אמר רב נחמן בר יצחק אמר שמואל לא שנו אלא בטענת מלוה והודאת לזה אבל טענת מלוה והעדאת עד אחד אפילו לא טענו אלא בפרוטת חייב מאי טעמא דכתיב לא יקום עד אחד באיש לבל עון ולבל חמאת? לבל עון ולבל חמאת הוא דאינו קם אבל קם הוא לשבועת חניא וכל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

* ואלו הן המלות שיש להם פירושים שונים...

[לקמן מת:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

[במקום מיי:]

לך א ב מ"י פ"ג מהל' עושה הלכה מ' מ"ת פתח עין זה טור ש"ע ח"מ ס"י פת ס"ט: לה ב מ"י שם הלכה ו עושה שם ספיק ד: לו ד מ"י שם ופ"א שם ה"א סמך שם טור ש"ע ח"מ ס"י כח ספיק כה"ס וכו' פו ס"א:

רבינו הננאל

שנה קחתי. מדקחתי סיפא דינר והב לי בידך אין לך בידי אלא דינר כסף ופרוטת שהכל מין מטבע אחד. ואי אמרת דוקא קחתי אמאי חייב מה שטענו לא הורה לו אלא ש"מ שיה קחתי וליפרא והב שאני. ודחי ר' אלעזר ואמר מתניתין בטענו דינר מטבעות וקפ"ל דפרוטת בכלל מטבע היא ושאר השפועה פשוטה היא. וקפ"ל בהא כרב דתני ר' חייה לטועיה לרב פלע לי בידך אין לך בידי אלא מטעם חסר שתי כסף שתי מעין חייב. חסר אחד פטור ש"מ כפירת מענה שתי כסף בעין ש"מ פ"קא שתי כסף ופרוטת לי בידך אין לך בידי אלא פרוטה שיה קחתי חצי חבתי חייב: אמר רב נחמן אמר שמואל לא שנו אלא בטענת מלוה והודאת ליה. אבל בטענת מלוה והעדאת עד אחד אפילו לא טענו אלא בפרוטת חייב וכפר בו הוה עדין עדי אחד בפרוטת חייב שבועה בפרוטת שאילו היה עד אחד עם זה היה חייב לשלם פרוטה. עכשיו בעד אחד חייב שבועה שנאמר לא יקום עד אחד באיש לבל עון ולבל חמאת. ופי' חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה

בך דהכא כיון דתליא בזהיא דלעיל דבהיא דלעיל לית הלכתא כותיה מדתני ר' חייה לטועיה לרב ועוד דרב פפא דה"ל בתראה סבירא ליה כרב לקמן בשמעתין*:

ובל מקום ששנים מחייבין אותו ממוז עד אחד מחייבו שבועת. ואמר רב נחמן אמר שמואל טענו חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב? אמר לו בני יצחק יישר וכן א"ר יוחנן, מכלל דפליגי עליה ר"ל? א"כ צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה צבא דאמרי מישתא הוה שתי ליה ושתי ליה, לוימא מסייע ליה טענו חמין והורה לו בשעורין פטור ורבן גמליאל מחייב טעמא דטענו חמין והורה לו בשעורין הא חמין ושעורין והורה לו באחד מהן חייב, הוא הדין דאפי' חמין ושעורין נמי פטור והאי דקמיפלגי בחמין להודיען כהו דר"ג, חש

טענו כלים וקרקעות: הורה בכלים ובפר בקרקעות, בקרקעות ובפר בכלים פטור הורה